Dosarul nr. 3ra-744/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru
judecător: I. Chirtoaca
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecători: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi

ÎNCHEIERE

17 mai 2018 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Doagă
Judecători Tamara Chișcă - Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valeriu Munteanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere a concurentului electoral, candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ion Ceban,

împotriva deciziei Curţii de Apel Chișinău din 14 mai 2018, prin care a fost respins apelul declarat de Valeriu Munteanu și menţinută hotărârea Judecătoriei mun. Chişinău, sediul Central, din 11 mai 2018, prin care, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău, numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere, a concurentului electoral, candidat la funcția de Primar general al municipiului Chișinău, Ion Ceban

c o n s t a t ă:

La data de 04 mai 2018, reclamantul Valeriu Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău, numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale, ale concurentului electoral, Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere, a concurentului electoral, candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ion Ceban.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, în rezultatul demisiei Primarului general al municipiului Chișinău, Dorin Chirtoacă, prin hotărîrea Comisiei Electorale Centrale, nr. 1446, din 12 martie 2018, s-a stabilit desfășurarea noilor alegeri locale, pentru funcția de Primar general al municipiului Chișinău, pentru data de 20 mai 2018.

Reclamantul, Valeriu Munteanu a motivat că, la 04 aprilie 2018, a depus la Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, actele necesare în vederea înregistrării în calitate de concurent electoral, iar prin Hotărârea nr. 9 din 10 aprilie 2018, a fost înregistrat în calitate de concurent electoral. Totodată, pârâtul Ion Ceban, la 10 aprilie 2018, a depus la Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, actele necesare în vederea înregistrării lui în calitate de concurent electoral, candidat la funcția de Primar general al mun. Chișinău, din partea Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, iar prin Hotărârea nr. 13 din 11 aprilie 2018, a fost înregistrat în calitate de concurent electoral.

Reclamantul a invocat că, la 01 mai 2018, de către un simpatizant al Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, participant al marșului de pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, din mun. Chișinău, denumit de organizatori „mitingului prilejuit de ziua 1 mai”, i-a fost înmânat unui simpatizant al Partidului Liberal, un exemplar al ziarului „Socialiștii”, tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218). Potrivit datelor indicate pe versoul materialului electoral, ziarul respectiv este editat de S.R.L. „Publicația Periodică Socialiștii”, într-un tiraj de 150 000 exemplare și achitat din Fondul electoral al PSRM, conform facturii nr. 3 din 23 aprilie 2014.

A mai menționat reclamantul, Valeriu Munteanu că, ziarul „Socialiștii”, tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), în fond, este un material utilizat în scop de agitație electorală, de către pârâtul Ion Ceban, în calitate de concurent electoral, și este editat prin încălcarea dispozițiilor imperative ale legislației electorale.

Reclamantul a indicat că, conform punctului 1.1. din Codul bunelor practici

în materie electorală, adoptat de către Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 51-a Sesiuni Plenare (Veneția, 5-6 iulie 2002), sufragiul universal înseamnă, în principiu, că fiecare persoană are dreptul de a alege și de a fi ales. Acest drept poate și trebuie să fie exercitat sub rezerva anumitor condiții, iar potrivit punctului 1 capitolul II al Codului bunelor practici în materie electorală, desfășurarea unor alegeri democratice nu este posibilă decât cu condiția respectării drepturilor omului, în special a libertății de exprimare și libertății presei, libertății de a circula pe teritoriul țării, libertății de întrunire și libertății de asociere pentru scopuri politice, inclusiv fondarea partidelor politice. Orice restricții ale acestor libertăți trebuie să fie prevăzute de lege, să răspundă unui interes public și să respecte principiul proporționalității.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul a citat prevederile art. 1 din Codul Electoral, care definește termenii electorali, inclusiv explică faptul că agitația electorală sunt acțiunile de pregătire și difuzare a informației, care au scopul de a-i determina pe alegători să voteze pentru unii sau pentru alți concurenți electorali, iar afișe electorale sunt definite apelurile, declarațiile, fotografiile și alte materiale utilizate de concurenții electorali în scop de agitație electorală.

Totodată, reclamantul a făcut referire la art. 52 alin. (1) din Codul electoral, care indică că, cetățenii Republicii Moldova, partidele și alte organizații social-politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mijloacelor de informare în masă, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare. Iar, alin. (2) al aceluiași articol, stabilește că exercițiul drepturilor stipulate poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Reclamantul a subliniat că alin. (3) al art. 52 alin. (1) din Codul electoral stabilește interdicția concurenților electorali să implice sub orice formă, persoanele care nu sunt cetățeni ai Republicii Moldova, în acțiunile de agitație electorală, iar conform alin. (8) este stipulat expres că „nu pot fi utilizate în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții de stat sau autorități publice, atât din țară cât și de peste hotare, ori organizații internaționale. Se interzice combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale Republicii Moldova ori ale altui

stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice ale Republicii Moldova sau de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine".

Suplimentar, reclamantul a făcut referire la art. 66 alin. (1) Cod electoral, care prevede că, acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale pot fi contestate la organul electoral ierarhic superior, iar acțiunile/inacțiunile concurenților electorali direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării hotărârii.

În cererea de chemare în judecată, reclamantul a indicat că în urma examinării ziarului respectiv, a constatat cu certitudine încălcarea de către pârât, a interdicțiilor enunțate în prevederile legale citate supra, deoarece începând cu prima pagină și pe tot parcursul ziarului, utilizat în calitate de material electoral, este expusă imaginea copârâtului, Președintele Republicii Moldova, dlui Igor Dodon, al unor persoane oficiale străine, precum Președintelui Federației Ruse, dlui Vladimir Putin, al Președintelui Republicii Belarus, dlui Aleksandr Lucașenco și al unei persoane autodeclarate ca fiind oficial, conducătorul regimului neconstituțional din stânga Nistrului, Vadim Crasnoselschi.

Reclamantul a remarcat că, în condițiile descrise supra, materialul electoral, utilizat pentru agitația electorală în cadrul campaniei electorale, pentru noile alegeri locale din mun. Chișinău, din 20 mai 2018, utilizat de candidatul electoral, la funcția de Primar general al mun. Chișinău, Ion Ceban, este editat contrar prevederilor legale și urmează a fi interzis pentru difuzare cu sancționarea concurentului electoral, pentru încălcările admise.

Reclamantul Valeriu Munteanu a invocat că în materialul electoral difuzat și achitat din fondul electoral al PSRM, rezultă cu certitudine implicarea Președintelui Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorale și în materialele difuzate în acest scop de pârât, utilizate în calitate de imagini.

De asemenea, reclamantul a indicat că, este incontestabil faptul că Președintele Republicii Moldova este implicat direct în campania electorală cu susținerea candidatului PSRM, iar cu titlu de exemplu, poate fi oferită intervenția publică a Președintelui Republicii Moldova, Igor Dodon, la „mitingului prilejuit de ziua 1 mai". Or, Președintele Republicii Moldova este definit ca șef al statului, garant al suveranității, independenții naționale, al unității și integrității teritoriale, și nu se confundă cu Președinția sau Aparatul Președintelui, ca instituție ce asigură asistența organizatorică, juridică, informațională și tehnică a activității Președintelui Republicii Moldova, în vederea exercitării de către acesta a prerogativelor prevăzute de Constituție și alte legi.

Astfel, reclamantul a indicat că art. 52 alin. (8) din Codul electoral stabilește interdicția utilizării în scop de publicitate electorală a imagini ce reprezintă instituții

de stat sau autorități publice. Respectiv, reclamantul a conchis că fiind interzis utilizarea imaginilor autorităților publice, la caz a Președintelui Republicii Moldova, cu atât mai mult, interzice implicarea în acțiuni de agitație electorală.

La fel, reclamantul Valeriu Munteanu a remarcat că, Convenția Europeană a drepturilor omului, permite statelor să restrângă libertatea de asociere la trei categorii de persoane, inclusiv a administrației de stat, recunoscând în acest sens legitimitatea restrângerii activității politice a unor astfel de autorități publice din necesitatea garantării neutralității politice a acestora și asigurării îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor care le revin în mod imparțial, tratând toți cetățenii într-un mod egal, echitabil și fără a fi influențat de considerentele politice.

Totodată, reclamantul a invocat prevederile punctului 55 din hotărârea Curții Constituționale nr. 35/2017 prin care, Curtea a statuat că prin depunerea jurământului Președintele Republicii Moldova își asumă un angajament juridic față de întreg poporul Republicii Moldova, iar conform punctului 59 din aceeași hotărâre, Președintele Republicii trebuie să facă dovada imparțialității și neutralității sale politice, echidistanței sale față de toate grupurile parlamentare. Președintele nu are dreptul constituțional de a se suprapune grupurilor parlamentare. Președintele Republicii Moldova nu poate fi membru al unui partid politic și nu poate promova sub nici o formă interesele unui partid politic, neavând dreptul de a fi un partizan al politicului.

Reclamantul a solicitat lichidarea stocului nedistribuit al ziarului „Socialiștii" tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), or conform art. 6 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64, confiscarea tirajului sau lichidarea mass-mediei scrise poate avea loc printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă.

În cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat constatarea încălcării de către Ion Ceban, candidat la funcția de Primar general al municipiului Chișinău din partea PSRM, a legislației electorale, la editarea și difuzarea materialului electoral , ziarul „Socialiștii" tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), editat de SRL "Publicația Periodică Socialiștii", într-un tiraj de 150 000 exemplare și achitat din fondul electoral PSRM; obligarea pârâtului Ion Ceban, candidat la funcția de Primar general al municipiului Chișinău din partea PSRM, să lichideze stocul ziarului „Socialiștii" tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), editat de SRL "Publicația Periodică Socialiștii", într-un tiraj de 150 000 exemplare și achitat din fondul electoral PSRM, să se interzică Președintelui Republicii Moldova, Igor Dodon, să se implice, sub orice formă, în susținerea lui Ion Ceban, candidat la funcția de Primar general al municipiului Chișinău din partea PSRM, în cadrul noilor alegeri locale din municipiul Chișinău.

Totodată, reclamantul Munteanu Valeriu a solicitat atragerea în proces a CECE mun.Chișinău nr.1, în calitate de intervenient, pentru opozabilitatea

actului judecătoresc, în conformitate cu dispozițiile art. 67-69 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 11 mai 2018, a fost respinsă ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Municipale Chișinău nr. 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral comise prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală.

Iar, prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 14 mai 2018, a fost respinsă cererea de apel declarată de candidatul la funcția de Primar general al mun. Chișinău, Valeriu Munteanu și menţinută hotărârea Judecătoriei mun. Chișinău, sediul Central din 11 mai 2018, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere a concurentului electoral – candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ion Ceban.

Pentru a concluziona astfel, instanţa de apel a reţinut ca fiind întemeiată concluzia instanţei de fond, fiind elucidate și constate circumstanțele pricinii, verificate și apreciate obiectiv probele prezentate, instanța de fond stabilind corect circumstanțele de fapt și legislația pertinentă, ce guvernează prezentul raport litigios electoral.

La 15 mai 2018 Valeriu Munteanu a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 și a hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 11 mai 2018 și a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2018 și a hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 11 mai 2018, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere a concurentului electoral, candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ion Ceban.

În motivarea recursului, Valeriu Munteanu a indicat că, instanțele inferioare nu au aplicat o legea care trebuia aplicată, dar au aplicat o lege ce nu trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

Recurentul a indicat că, la 01 mai 2018, de către un simpatizant al PSRM, participant la marșul de pe bd. Ștefan ce Mare și Sfânt, din mun. Chișinău, denumit de organizatori „mitingului prilejuit de ziua 1 mai”, i-a fost înmânat unui simpatizant Partidului Liberal, un exemplar al ziarului „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218). Potrivit datelor indicate pe versoul materialului electoral, ziarul respectiv este editat de S.R.L. „Publicația Periodică Socialiștii” într-un tiraj de 150 000 exemplare și achitat din Fondul electoral al PSRM, conform facturii nr. 3 din 23 aprilie 2014.

Recurentul Valeriu Munteanu a citat prevederile art. 1 art. 52 alin. (1-3), (8) Cod Electoral, și a indicat că, în urma examinării ziarului „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), a constatat cu certitudine încălcarea de către Ion Ceban a interdicțiilor enunțate în prevederile legale citate supra, deoarece începând cu prima pagină și pe tot parcursul ziarului, utilizat în calitate de material electoral, este expusă imaginea Președintelui Republicii Moldova și al unor persoane oficiale străine, precum Președintelui Federației Ruse, al Președintelui Republicii Belarus și al lui Vadim Crasnoselschi.

În cererea de recurs, Valeriu Munteanu a criticat că, instanțele de judecată în consolidarea soluțiilor oferite, au indicat că, ziarul „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), nu poate fi considerat material utilizat în scopuri electorale, deoarece doar pagina 1 și 5 din cele 8, constituie material de agitație electorală, iar restul paginilor reflectă evenimentele curente, relevante politicii ziarului.

Conform punctului 3 al Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 3352/2015, fondul electoral este contul deschis la bancă, cu mențiunea ”Fond Electoral”, fiind destinat în exclusivitate în scopul finanțării campaniei electorale a respectivului concurent electoral.

Astfel, recurentul a indicat că, în raportul prezentat de PSRM la CEC, la data de 02 mai 2018, este reflectată informația privind achitările din fondul electoral, inclusiv, a sumei de 111 900 lei, pentru publicația periodică ”Socialiștii”. Recurentul a argumentat că, tot ce se finanțează din fondul electoral, are caracter electoral, inclusiv îndemnul de a participa la marșul din 1 mai, ori pe ultima filă a ziarului, este indicat expres că tirajul a fost achitat din fondul electoral al PSRM.

Recurentul a indicat că, intenția legiuitorului la stabilirea interdicției privind utilizarea imaginei persoanelor străine, a vizat neadmiterea inducerii în eroare a alegătorului, prin transferul ilicit de imagine. Astfel, prin faptul că pe prima pagină a ziarului „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), apare candidatul PSRM, Ion Ceban, iar ulterior Președintele Republicii Moldova, însoțit de Președintele Federației Ruse și Președintele Republicii Belarus, creează senzația susținerii lui Ion Ceban, din partea oficialilor nominalizați.

Totodată, recurentul Valeriu Munteanu a invocat că, deși instanțele inferioare au constatat că în ziarul „Socialiștii”, care este achitat din fondul electoral, au fost folosite imaginile Președintelui Republicii Moldova, Președintelui Federației Ruse, al Președintelui Republicii Belarus, au respins neîntemeiat acțiunea înaintată de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău numărul 1, inclusiv din motiv că Ion Ceban a declarat că stocul ziarului „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218) a fost epuizat. Astfel, recurentul a indicat că, constatarea privind epuizarea stocului urma a fi efectuată de executorul judecătoresc, dar nu de instanța de judecată.

Cu referire la cerința de a interzice Președintelui Republici Moldova de a se implica în orice formă, în susținerea lui Ion Ceban, recurentul a specificat că din materialul electoral difuzat și achitat din fondul electoral al PSRM, rezultă cu certitudine implicarea Președintelui Republicii Moldova în acțiunile de agitație electorală și în materialele difuzate în acest scop de Ion Ceban. Cu titlu de exemplu, de implicare a Președintelui Republicii Moldova, în acțiunile de agitație electorală, recurentul a indicat intervenția publică a Președintelui Republicii Moldova, Igor Dodon, la „mitingului prilejuit de ziua 1 mai”.

Recurentul a menționat că, Președintele Republicii Moldova este definit ca șef al statului, garant al suveranității, independenții naționale, al unității și integrității teritoriale, și nu se confundă cu Președinția sau Aparatul Președintelui, ca instituție ce asigură asistența organizatorică, juridică, informațională și tehnică a activității Președintelui Republicii Moldova în vederea exercitării de către acesta a prerogativelor prevăzute de Constituție și alte legi.

Astfel, recurentul a indicat că, art. 52 alin. (8) din Codul electoral stabilește interdicția utilizării în scop de publicitate electorală a imagini ce reprezintă instituții de stat sau autorități publice. Respectiv, fiind interzis utilizarea imaginilor autorităților publice, la caz a Președintelui Republicii Moldova, cu atât mai mult se interzice implicarea în acțiuni de agitație electorală.

La fel, recurentul Valeriu Munteanu a remarcat că, Convenția Europeană a drepturilor omului, permite statelor să restrângă libertatea de asociere la trei categorii de persoane, inclusiv a administrației de stat, recunoscând în acest sens legitimitatea restrângerii activității politice a unor astfel de autorități publice din necesitatea garantării neutralității politice a acestora și asigurării îndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor care le revin în mod imparțial, tratând toți cetățenii într-un mod egal, echitabil și fără a fi influențat de considerentele politice.

Totodată, recurentul a invocat prevederile punctului 55 din hotărârea Curții Constituționale nr. 35/2017 prin care, Curtea a statuat că prin depunerea jurământului, Președintele Republicii Moldova își asumă un angajament juridic, față

de întreg poporul Republicii Moldova, iar conform punctului 59 din aceeași hotărâre, Președintele Republicii trebuie să facă dovada imparțialității și neutralității sale politice, echidistanței sale față de toate grupurile parlamentare. Președintele nu are dreptul constituțional de a se suprapune grupurilor parlamentare.

La data de 17 mai 2018, recurentul Valeriu Munteanu, prin intermediul avocatului Igor Talmazan, a depus recurs suplimentar, prin care a solicitat admiterea recursului inițial.

În recursul suplimentar, recurentul a indicat că, recursul nu este un apel deghizat, după cum afirmă reprezentantul intimatul Ion Ceban, în referință. Or, în cererea de recurs au fost expuse circumstanțe de fapt cu referire la normele de drept, pentru a argumenta faptul că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, dar au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, inclusiv au interpretat în mod eronat legea.

Recurentul a invocat că, este suficient de a examina prima pagină a ziarului „Socialiștii”, tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), pentru a constata utilizarea ilicită a imaginilor unor persoane oficiale străine, prin ce se creează impresia unei susțineri a candidatului Ion Ceban, din partea persoanelor oficiale străine. Respectiv, ziarul „Socialiștii”, tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), reprezintă un material electoral.

A mai menționat recurentul că, întru explicarea esenței interdicției legale stabilite la art. 52 alin. (8) Cod electoral, urmează a interpreta această normă prin interpretarea istorica. Astfel, interdicția stabilită la art. 52 alin. (8) Cod electoral a fost instituită prin Legea nr. 36 din 2015. Iar, conform raportului Comisiei juridice, numiri şi imunități a Parlamentului Republicii Moldova, nr. 40 din 18 martie 2015, amendamentul în partea completării Codului electoral, cu această interdicție, a fost argumentat prin faptul că, concurenților electorali să le fie interzis așa numitul „transfer de imagine”.

Recurentul a indicat că, „transferul de imagine" este o metodă a tehnicii electorale, ce este axată pe tendința de a face aprecieri prin asociere. Respectiv, în opinia recurentului, legiuitorul a interzis astfel de tehnică, apreciind-o ca o metodă de manipulare şi dezinformare, fiind catalogată ca fraudă electorală şi interzisă prin normele citate.

Conform art. 74 alin. (1) Cod electoral instanţa de judecată adoptă şi pronunţă hotărîrea în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi ale Legii contenciosului administrativ.

În conformitate cu art. 74 alin.(6) Cod electoral, împotriva deciziei instanţei de apel poate fi depus un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Colegiul consideră că recursul este declarat în termen, având în vedere faptul

că, decizia recurată a fost pronunțată la 14 mai 2018, iar Valeriu Munteanu a declarat recurs la 15 mai 2018.

La data de 15 mai 2018, în adresa lui Ion Ceban, Igor Dodon și CECE mun. Chișinău, nr. 1, a fost expediată copia recursului declarat de către Valeriu Munteanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței. Iar, la data de 17 mai 2018, prin intermediul poștei electronice, intimaților le-a fost expediat recursul suplimentar depus de recurentul Valeriu Munteanu.

La data de 16 mai 2018, în adresa instanței de recurs, a parvenit referința, de la Aparatul Președintelui Republicii Moldova, semnată de secretarul general, Ruslan Flocea, la cererea de recurs declarată de către Valeriu Munteanu.

Prin referința depusă, s-a solicitat respingerea cererii de recurs declarată de Valeriu Munteanu, din motiv că aceasta nu întrunește temeiurile de admisibilitate prevăzute la art. 433 Cod de procedură civilă.

La data de 16 mai 2018, intimatul Ion Ceban, prin intermediul avocatului Ilie Ceban, a depus referință, la cererea de recurs declarată de către Valeriu Munteanu.

Prin referința intimatul a solicitat cu titlu principal, ca cererea de recurs declarată de Valeriu Munteanu să fie declarată inadmisibilă, iar cu titlu secundar, de a respinge cererea de recurs declarată de Valeriu Munteanu.

În motivarea solicitării intimatul Ion Ceban a indicat că, cererea de recurs reprezintă o expunere a celor invocate în fața instanțelor inferioare, fiind o cerere formală.

Intimatul Ion Ceban a menționat că, recurentul Valeriu Munteanu eronat a concluzionat că ziarul „Socialiștii” tipărit în limba rusă, nr. 15 (217) și nr. 16 (218), constituie material de agitație. Or, ziarului „Socialiștii” este o publicație periodică, săptămânală, redactată și difuzată de publicația periodică ”Socialiștii”.

Totodată, intimatul a invocat că plasarea imaginilor persoanelor străine și a autorităților publice pe paginile ziarului, constituie politica publicației, realizată potrivit sarcinii de informare a publicului.

Intimatul mai menționează că invitația de participare la sărbătoarea de 1 mai, identifică conceptul ediției de marcare a evenimentului. Iar, intervenția publică a Președintelui Republicii Moldova, la mitingul organizat de 1 mai, nu constituie agitație electorală.

Pînă la examinarea recursului, intervenientul accesoriu CECE mun. Chișinău, nr. 1, nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valeriu Munteanu, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părţile şi alţi participanţi la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) şi (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul şi în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră că, recursul declarat de Valeriu Munteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Valeriu Munteanu se referă la dezacordul recurentului cu soluţia pronunţată de către instanţa de apel, însă nu relevă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie reţine că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material şi procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu şi temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) şi (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secţiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanţa de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanţele de fond şi de apel. Forţa atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficienţa probelor şi concluziile făcute în urma probaţiunii sunt în afara controlului instanţei de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural şi anume dacă se invocă

faptul că instanţa de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudenţa sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes (cauza Rebai şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Instanța de recurs reține că CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmers împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanţele menţionate, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Valeriu Munteanu.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiție

d i s p u n e:

A considera inadmisibil recursul declarat de Valeriu Munteanu împotriva deciziei Curţii de Apel Chişinău din 14 mai 2018, în cauza civilă la cererea de

chemare în judecată depusă de Valeriu Munteanu împotriva lui Ion Ceban și Igor Dodon, intervenient accesoriu Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău numărul 1, cu privire la constatarea fraudelor electorale ale concurentului electoral Ion Ceban, prin utilizarea și distribuirea materialelor de agitație electorală, obligarea lichidării materialelor de agitație electorală, interzicerea implicării Președintelui Republicii Moldova, în orice formă de susținere a concurentului electoral, candidat la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ion Ceban.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Doagă

Judecători Tamara Chișcă - Doneva

Nina Vascan